

CAP

VERMELL

Nº 34

Capdepera-Cala Rajada

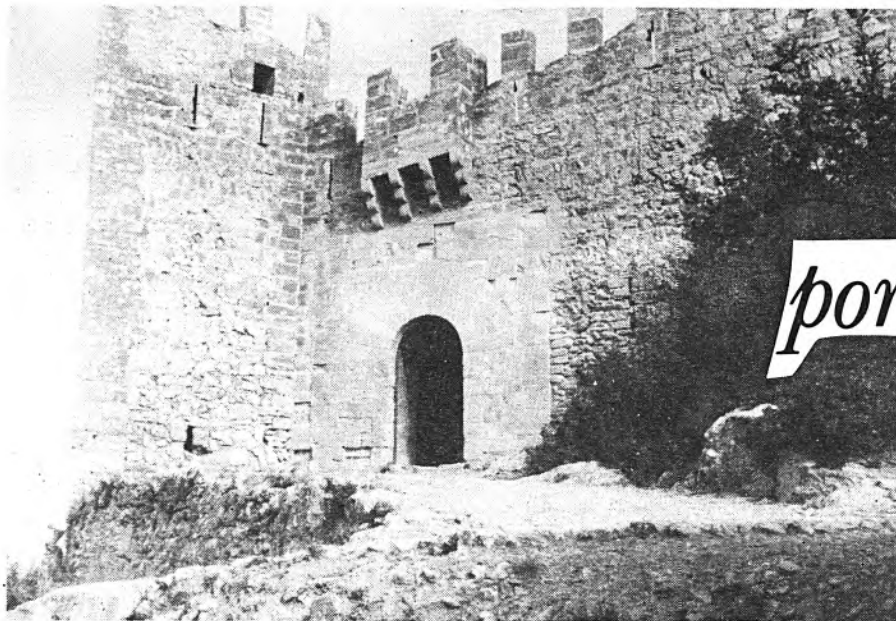
Octubre 83

temps de magranes

temps de verges

FALTEN CASES

Potser cap de noltros, els qui llegim aquest Portalet, tengui aquest problema, però hi és i no el podem amagar.

A Capdepera i Cala Rajada hi falten cases senzilles. Entre noltros hi viu gent acaramullada, sense llum, sense aigua, amb goteres, "re-alquilats" (rellogats); lloguers que són vertaders robatoris. Encara que moltes vegades quedi dissimulat perquè tenen una moto i vesteixen bé...

Això genera una cadena de malestars i agressivitats. El qui té una casa somnia en treure-ne com més doblers millor (com si fossin apartaments per a turistes); el qui troba que paga un lloguer excessiu no mira prim en espenyar coses; el qui té uns llogaters antics fa el possible perquè surtin i pujar el lloguer; per de llogar a gent que hi pugui estar molts d'anys; els pobres que tenen una casa miserable exploten els acabats d'arribar, que no troben casa de cap manera, i els cedeixen una habitació; etc., etc. Aquí es congria la delinqüència dels pobres.

Està molt bé que facem jardins, polideportius, carreteres, aceres, tot lo que vulgueu. Però la bellesa més gran d'un poble és que tots els seus habitants visquin dignament, com essers humans. I una de les condicions per arribar aquí és tenir una vivenda digna.

L L O C S   D E   V E N D A :

- Els dos estancs de Capdepera.
- Llibreria l'Orient.
- Llibreria Escolar.
- Llibreria Cala Rajada.
- Llibreria Quart Creixent. Ciutat.

CASTELL D'ençà que és del poble no està més abandonat que abans, perquè és impossible; tot just acaben de cremar l'herba seca que hi havia acaramullada. No en parlem ja de la torre de devora El Portalet, que cada vegada amenaça més ruïna. Per acabar de compondre-ho nadius i estrangers van a fer-hi moto-cross, per si encara queda cap paret sense esbaldregar (qualcú que va intentar engegar aquests al.lots demanava que a l'entrada hi posassin un disc de prohibició per tenir, al manco, una força moral). Per cert, ¿no havíeu sentit parlar d'un patronat?

CAPGIRADA I tant com mos hi va sortir la frase de la Carta Oberta a Sa Gavella. El penúltim paràgraf de la primera columna de la pàgina 9 del mes passat tocava dir: "... l'hem anat buidant de la seva essència, de la seva identitat, de la seva idiosincràsia i l'omplim d'escarni,..." Sort que En Joan Rai, que pareix tan sèrio, també té sentit de l'humor i no n'ha fet un drama.

INOPORTUNA A més no poder ha estat l'hora de recollida de la brutícia a Cala Rajada. L'horabaixa tothom es passeja pels carrers.

COPIAT La revista "S'Arenal" ha publicat la "Oració de la Murta" d'En Joan Rai. No els hagués estat gens lleig reconèixer que llegeixen Cap Vermell. A nosaltres també mos interessa sebre com se'n desfan els arenalers.

CONFERÈNCIA Endemés d'excursions, que pareix que les cauen molt bé als padrins de Capdepera i Cala Rajada, el 17 de setembre organitzaren una conferència del metge cardiològ, casi calarajader, Arnau Casselles. El saló parroquial de Cala Rajada estava ple de gent de la tercera edat tant de Cala Rajada com de Capdepera. Potser seguint el consell de que "lo important no és viure més anys, sinó viure'ls amb alegria", en els dos llocs preparen la bunyolada de Les Verges.

ENDEMESES No s'acaben mai. Segueixen desapareguent motoretets, espenyant i robant cotxes... L'altre dia un grupat dels de sempre estaven tancats a la presó perquè havien "fet net" un bar i se'm fotien a crits dient que tenien fam... ¿de què?

ESCOLES Les famílies del 38 al.lots que havien de començar primer d'E.G.B. a Cala Rajada es trobaren que dia 15 de setembre encara no tenien mestre. Hi hagué moments de malestar, protestes, etc. Se carregaren el feix, com casi sempre, els qui no en tenien cap culpa: els altres mestres i l'associació de pares.

CONTRAMESTRE D. Salvador Vera Rincón ha estat traslladat a Palma. Vendrà a Cala Rajada un pic per setmana. Lo que necessitava un mes per aclarirse ara s'haurà de fer amb un dia.

ANÒNIM El Contramestre va fer una advertència als professionals que sortien a pescar en dissabte o diumenge. Resposta: un anònim dient que el denunciarien a Palma perquè hi ha estiuejants que pesquen amb llums. Un bon obsequi de despedida.

RÒTUL Qualque "graciós" ha tirat en terra el ròtul que dona la benvinguda a Capdepera a la carretera d'Artà a Canyamel. Llàstima. ¿Pot esser que avui encara hi hagi persones que les interessi tornar a les bregues i renyines entre pobles veinats?

CLOTS Feia estona que en parlàvem. I és que, així com als de la carretera d'Artà i Son Gargori els tapen més sovint, els de davant la platja de Son Moll ja passen de mida.

FLETXA Un al.lot de S'Alzinar es guanyà uns dies de vacances, expulsió, empaltant una fletxa en el front de Madò Elionor de Sa Pedrera. No és la primera vegada que es distingeix per accions semblants. ¿Vos imaginau el dia que tengui un missil?

A.T.S. L'enfermera que els darrers anys treballa com a titular a Cala Rajada i Capdepera, Carme Comes, ha obtingut la plaça en propietat.

PISTA L'ambient tebi i sensual del nostre Passeig Marítim es veu sobresaltat nit i dia per les cucaveles dels ciclistes. Només la sort, i la perícia dels conductors, ha fet que qualque besada d'estiu no acabàs a la clínica.

VAGA Tengué molt poca incidència a Cala Rajada la vaga general del dia 22. Com sempre sol passar, quan són pocs queden marcats. El migdia, a un hotel amb nom d'aucell, ja havien despedit l'únic treballador que havia manifestat el desig de fer vaga. Els companys no mogueren un dit.

PRIVADA PROPIETAT

És d'un
i, quan aquest mori,
serà d'un altre.
Tants de plors
tant de no tenir res
perquè uns tinguin massa
tanta mort
que vosaltres deis que a Déu agrada,
han fet un suc agre
un mal de ventre
i a l'excusat una buidada
perquè es netegi el món
d'una puta vegada amb Déu o sense ell
perquè la cobdícia i l'enveja
i tot el molt tenir
surtin dels budells de les persones humanes.
Bunyola, Llubí, Andratx, Lloseta,
Artà, Capdepera, Ciutat i Vilafranca dels comtes
ja no són la privilegiada estança
de vosaltres i dels vostres criats
o dels criats que sou vosaltres,
d'una terra que teniu empresonada.
Són els nieron d'una renovada esperança
per a una filla que nomi llibertat,
filla d'una humanitat que malgrat tot
conserva una rialla sagrada.
De tant tenir heu perdut el viure
per tenir no viviu
i viviu per tenir.
Però la persona s'aixeca
per curar una malaltia oblidada
i surt de la merda dels vostres talons
i això s'acaba.
Perquè en la vida i en la mort
perdreu els criats, els doblers
la terra i l'estança
les pistoles, els canons i l'exèrcit
les vostres forces armades.
Fins i tot els fills de puta que vos fan l'alabança.
I restau temorosos a casa
escoltant renous, resant a una nova verge santa.

Mateu Gili

DURANT EL MES DE SETEMBRE...

Han nascut:

Pedro José Muñoz Torrecillas
de Mariano y Carmen.
Antonio Vila Panadero
de Juan Martín y Francisca.

Han mort:

Maria Flaquer Gelabert
Eusebio Reyes Simoes
Salvador Covas Julià
Elionor Ferrer Orpí

per què ?

PER QUÈ no s'ha tornat parlar més
de la Comissió per la Cultura,
l'Esport i l'Esplai ?

PER QUÈ no es protegeixen les fatxades,
portals i finestres del barri
antic de Capdepera ?

PER QUÈ els gabellins hem de tardar
més de dues hores per arribar
a Palma amb el transport públic ?

PER QUÈ en el carrer Elionor Servera,
el passeig més important
de Cala Rajada, hi ha solars
amb la paret tan baixa que
es converteixen en abocador
de tota classe de brutícia
i la mostren perfumada a propis
i estranys ?

dècimes afuades

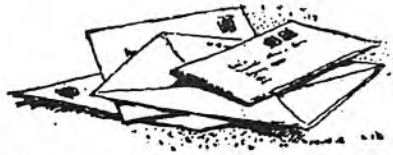
Des Pastor de Son Perdiu

Ara sa Tercera Edat
pareix que està a damunt fulla
i veig que, per onsevulla,
és tema d'actualitat.
Una nova realitat
que tot amb u mos corprèn,
que de sobte mos sorprèn
com si no existís abans.
També veig que a tornar grans
difícilment se n'aprèn.

.....

Lo que cal és recordar
que endemés d'excursions,
que endemés de diversions,
que endemés de disfrutar,
mos hem de preocupar
també del vell desvalgut,
d'aquell mancat de salut
o d'aquell que no te res,
del qui ha caigut baix el pes
dels anys i se sent vençut.

Mulhuose, 1-IX-83

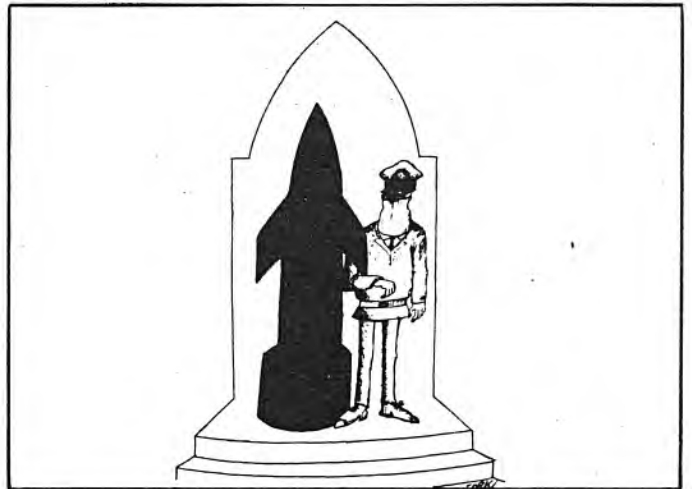
Segona i darrera resposta a En Mateu Gili en constestació al seu article damunt es Cap Vermell des mes d'Agost passat, a on acaba es seu article demanant lo que jo faç a part de criticar lo que els altres diuen...

Primerament, sa meua primera constestació a n'en Mateu Gili només volia posar ses coses en es seu lloc, per demostrar que no tan sols els Americans eren dolents i els altres bons, era una constestació a sa SEVA crítica tendenciosa, perquè, com ho he dit, no m'agraden ni ses bombes amb falç i martell, ni aquelles amb estrelles... sé per experiència que totes maten i me'n fot de quin costat venguin; lo que vull és que no me caiguin damunt el cap!! I me'n fot que siguin bombes d'atac o de defensa, totes maten; i, quan dic que tenim Pau, és perquè no cauhen bombes; i, quan dic que tenim llibertat, és perquè pots fer i parlar com vols i anar a on vols. No tenim parets que mos aturen, com a Berlin. Jo no me'n fot si sa gent se mor en es carrer, o de fam, i faig tot lo que puc per ajudar, però es meu nom no és Don Quijote i som conscient de que el món no es pot canviar tan fàcilment; i, de totes formes, es problema és tan gran que no són amb paraules i crítiques que s'arreglaran ses coses. Lo que passam no és una guerra, però sí una crisi monumental i mundial; i tenc molta por que s'acabarà un dia amb una verdadera guerra i una altra vegada moriran milions de persones amb ses bombes; i jo, que sé lo que és això, me fa molta por.

L'any 1941 me'n vaig anar de Capdepera, tenia 19 anys i poc per menjar, sa menjadora era molt alta aquell temps! Vaig venir aquí, a Alsacia, que feia part de l'Alemania, i durant sa guerra ses bombes no m'han faltades; he passat dies davall ses bombes, he perdut molts d'amics i, per sort, estic viu encara. Així que no me diguis lo que és guerra, que ho sé molt més que tu que no n'has vista cap mai.

Me dius que estàs forçat a viure amb sa Coca-Cola i els Hamburgers,

jo me'n record dels anys 1940 a Capdepera a on els meus amics i jo fossim estat molt contents de tenir-ne i haguéssim fet una festa!! I quan vaig arribar aquí, que era Alemanya a l'època, sa gent també hauria fet festa amb lo mateix, perquè a menjar no cada dia anava bé, i encara amb els amics mos arreglàvem per donar menjar als presoners Russos i Polacs, que se morien de fam!! De nit fèiem passar francesos per sa frontera suïssa, que està a vint quilòmetres d'aquí; si els alemanys mos prenen, mos afusellen!! I tu me demanes què he fet sinó criticar!!! Me dius que tu has fet es servici militar a sa Base de Son Sant Joan de Mallorca, això són vacances!! I no crec que n'hagis sortit ferit!! Mateu, per favor, no siguis ridícul...

Dius que creus en l'Anarquia, i jo te dic que d'aqueixa malaltia també te'n curaràs un dia! S'inventor de s'anarquisme és rus BAKUNIN Mikail, que va néixer a Torjok l'any 1814 i va morir a Berna (Suïssa) l'any 1876. No és conegut per haver fet coses bones, he mirat el millor diccionari francès, el Larousse del segle XX, que escriu lo que segueix: Anarquia vol dir desordre, confusió; els anarquistes són contra sa propietat, sa religió, sa família, sa pàtria, ses lleis, sa policia, etc., etc. i lluiten contra totes aquestes coses amb sa violència i es terror!! Sa doctrina anarquista està plena d'il.luminats, de violència cega i de brutalitat!!!! Es un bon programa!!

(segueix a l'altra pàgina)

(ve de la pàgina anterior)

Me parles dets andalussos, jo he vist a la India (a Bombay) gent que prendrien els andalussos més pobres per capitalistes!!! I pel món encara n'hi ha que són més pobres!! Jo ja ha donat per a tots aquests marginats, com tu dius, més doblers que tu no has guanyat. Parles de Miami, de cases amb piscina, d'aire acondicionat, de Mercedes... jo no tenc ni casa, ni piscina, ni Mercedes, ni hotel, ni discoteca i a sa teva edat ha havia fet deu anys de feina. I si als 61 anys me puc pagar quatre setmanes de vacances per any a Capdepera, dins un hotel, ja estic content; i me basta per tot l'any!! iTrobes que després de fer feina durant 46 anys és molt?

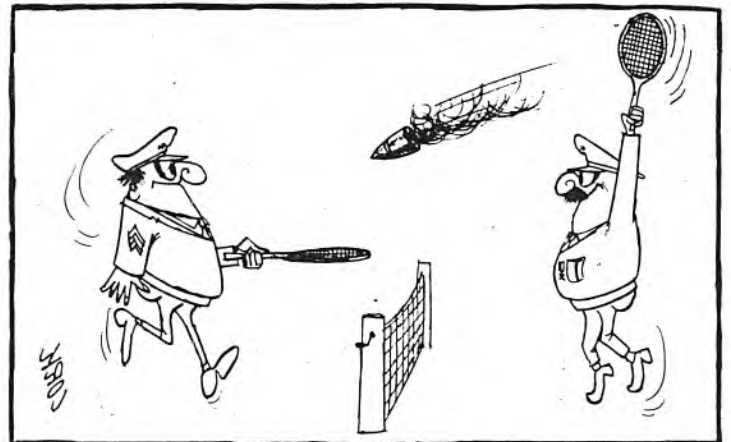
Tu me dones una etiqueta de sa dreta conservadora i jo te dic que no he fet mai politica; que mai he estat dins un partit i no entraré mai dins un partit. També dius que ets contra ses màquines... jo també, però no contra totes, perquè no veig per què els obrers encara avui en dia han de segar amb una falç i així per moltes coses. No tot és bo ni tot dolent.

Dius coses que no existeixen, ia on són els bancs sols per a senyors? Tot el món, si ha fet feina durant molts d'anys, pot tenir unes pessetes de costat i no és una vergonya; és clar que aquells que no han guanyat mai una pesseta no podrien fer lo mateix.

Tu ets anti-american i no vols que posin els missils Pershing, perquè dius que són d'atac!!! iEs que existeixen bombes que fan bé i altres que fan mal? iPer què no te baralles perquè els russos llevar els missils que ja han posat? Tu fas brega contra lo que no existeix encara i no dius res damunt lo que ja està fet!!! Això que dic ara no és politica, això és lògica; tot Europa està d'acord amb sos americans que si els russos lleven els missils que ja han posat, no posaran els Pershing. Els russos oficialment han posat 350 missils i cada un té tres caps, o sigui un total de 1050 bombes atòmiques. I tu crides contra els que els aliats volen posar, si els russos no les lleven. No crec que els russos

tenguin por de ses dues dotzenes de bombes que té França i Inglaterra, i que són de defensa; perquè no arribarien mai fins a Russia, perquè no són tan fortes.

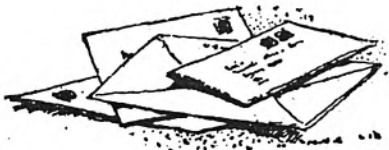
Tu fas part dels Verds, com he comprès dins un altre article teu. Voltros feis manifestacions contra sa implantació dels missils americans, però comprenc per què no anau a fer manifestacions en el costat de l'Alemanya Democràtica, perquè les llevins aquells alemanys darrera es seu mur de sa "Llibertat". Vos contarien un acudit ("xiste") i vos puc assegurar que tornariu a casa molt aviat (si vos deixaven). iTas vist com els russos han rebut els ecologistes per causa de ses balenes?

Com he dit en es començament, és sa darrera vegada que te contestaré, perquè no vull ocupar ses pàgines des Cap Vermell i no estic acostumat a fer sa guerra amb sa ploma o es llapis, i sa feina tampoc me deixa es temps (jo encara no estic a ses 40 hores per setmana), però no fa res i no me vull queixar. Només te vull dir que quedam amics i, si un dia mos trobam a Capdepera i ja no ets tan "Verd" o sigui més "Madur", per ventura farem tranquil.lament, bevent una cervesa, una petita discussió sobre sa situació mundial; com tu la veus o jo.

Waldi Pascual

P.S.: Després de 42 anys de viure a l'estranger és un poc difícil per jo l'escriure en mallorquí. Perdonau-me ses faltes, per favor.

RESPUESTA A

JUAN IRIBARNEGARAY

¿Cómo se puede ser Profesor Numerario y dice que en España hay Cuatro Naciones? Hay una. Los mallorquines somos españoles, no catalanes.

Isabel

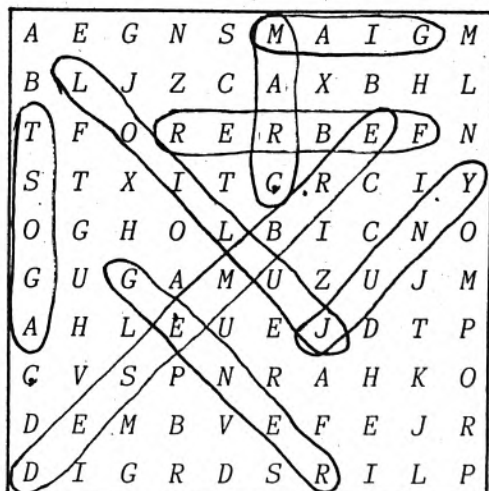
N.R.: Reproduïm el mapa que la senyora Isabel mos ha entregat per il.lustrar la resposta.

passatemps

SOPA DE LLETRES

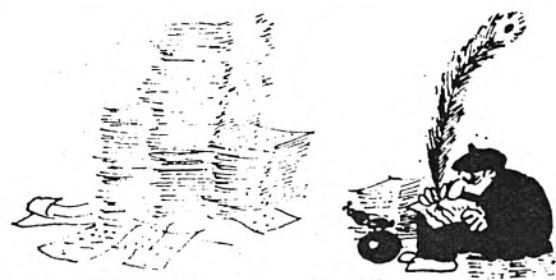
VUIT MESOS DE L'ANY

SOLUCIONS DELS PASSATEMPS DEL MES PASSAT

MOTS ENCREUATS

HORIZONTALS: A) Nedadores.- B) II.- orep0.- Om.- C) Nua.- esA.- Ara.- D) A.- stneceR.- D.- E) P.- Tia.- Ala.- R.- F) edoM.- Obra.- G) teriM.- Dgres.- H) E.- Alegria.- T.- I) niR.- Nou.- Bar.- J) To.- Ramat.- Mà.- K) Narrativa.

Joan Rai

RECUPERACIÓ ECOLÒGICA

DELS

CARRERS

S'ha dit moltes vegades que parlam un idioma que hem après en el carrer.

Una gran veritat.

Perquè el carrer fou l'escola on haguérem d'aprendre a parlar la llengua dels avantpassats. Però no vull parlar de llengua ni d'escola, sinó de carrers. Dels nostros carrers.

De quan el carrer era una escola de civilització. Una escola per l'aprenentatge de l'ofici de viure.

Un mitjà de comunicació ciutadana.

Un aqüeducte per a la germanor.

Els nostros carrers!

Aquells carrers, nets com una patena, agranats i regats cada horabaixa, amb senzillesa, amb la naturalitat d'un deure, que se sent com quelcom que surt de noltros mateixos, com una responsabilitat, i, al mateix temps, com una obligació imposada pel sentit de companyonia i de civisme i de respecte a l'entorn pairal de la comunitat.

La netedat del carrer -la carrera li dèiem al tros que corresponia a l'amplària de cada façana- esdevenia motiu d'orgull per a la dona de la casa. Perquè el carrer era una prolongació de la llar. Una lloc per a estar'hi, i s'hi esteia, comú a tots; per passejar-s'hi, i s'hi passejava; per a esbargir-se, i s'hi esbargia; i, sobre tot, via oberta per la comunicació entre tots els elements que interpretaven la societat.

El carrer era un lloc de convivència, una aula de civilitat i cortesia, un punt propici per la salutació i el compliment, un siti per la confiança i, fins i tot, per la declaració amorosa.

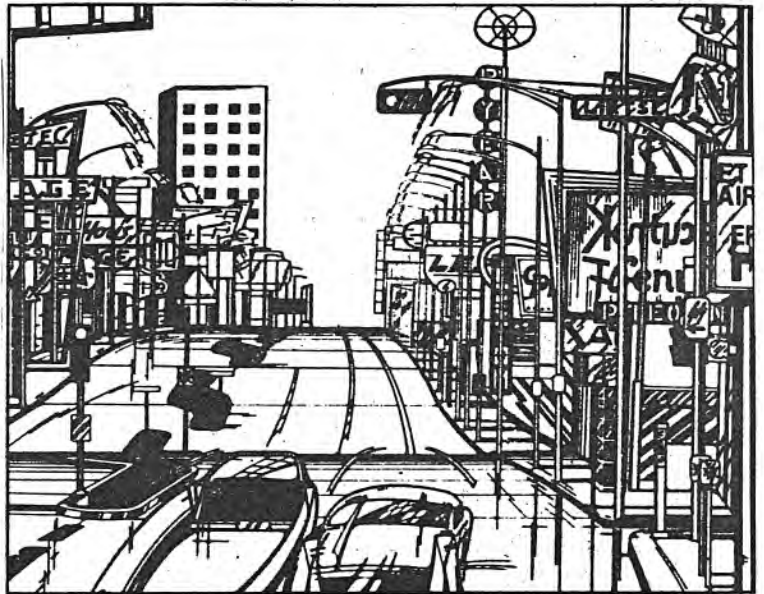
El carrer era un element viu i imprescindible per la vida ciutadana, un vincle de unió, un llaç i un lligam entre les diferents famílies, un coll de passada pels records, per les penes i alegries, per l'enhorabona i el condol, la benvinguda i el comiat, un nus de germanor per la col·lectivitat.

El carrer era una part important, necessària i essencial per al viure de cada dia.

Era l'escut de protecció contra les urpades de l'aïllament i la soledat.

Era un fet cultural la vida del carrer, que donava a les persones el mitjà i la possibilitat d'exterioritzar sentiments, d'obrir-se al proïsme, de projectar-se cap als semblants, d'assimil·lar la promiscuitat d'idees.

Era el carrer l'espina dorsal, la mèdula on hi retronien tots els batecs de la vida vilatana, era mirall i ressò per reflectir les imatges i ressonàncies del viure quotidià.

Jo diria que era un temple d'espiritualitat molt influent sobre el comportament de les persones i, per extensió, sobre la qualitat formativa del desenvolupament cultural.

Però tot això s'ha acabat.

La tantes vegades maleïda societat de consum ens ha reclòs dins les cases, ha posat panys a les portes i s'ha fet l'amo del carrer.

Ens ha tallat els lligams i ha fet malbé totes les possibilitats habituals de comunicació.

Els carrers són bruts.

Bruts d'una brutor que res hi tenen a fer les graneres. Sota les taques de greix que emmorquen els carrers hi ha, soterrada i latent, una brutor més subtil. És el dirigisme que corromp, prostitueix i aliena, sense abrivades però amb constància, tots els fonaments de les cultures locals, per homologar-les amb similitud i imposar-les nous

models de comportament, fets a mida dels seus ingressos i de la seva permanència. És el fang que enllota i ensorra l'espiritualitat de totes les cultures autòctones, les mata sa identitat.

D'aquesta manera cobren dos ocells d'una mateixa pedrada: Al mateix temps que s'acaramullen grans beneficis, encara depredant i emmetzinant tots els sistemes ecològics, s'escanya la capacitat de revolta que pugui haver-hi dins l'orgull tribal de les cultures indígenes.

I així els carrers s'han omplert de màquines amb rodes.

I ja no són llocs d'esbargiment ni d'assossec, sinó de perills i d'amenaques.

Ja no hi ha vida en els carrers.

El carrer s'ha mort.

L'hem mort, a poc a poc, entre tots.

Com matam els boscs, les platges i el mar.

Com matam els ocells, i els peixos, i les aus dels penyals.

I els mateixos penyals...

Ja no n'hi ha de carrers.

Tot són carreteres.

Per a córrer sense sebre a on se va.

Per matar la buidor de la vida nova.

Són llocs de passada per a una competició sense mida, per a una exhibició de la màquina més luxosa, com a símbol de poder econòmic, que dins una societat capitalista, és sinònim de poder polític.

Tota la vida ciutadana queda reclosa rera les parets, rera les portes, tanca-

des amb pany i clau, perquè el carrer és un risc permanent.

A cada cantonada un perill.

A cada racó una amenaça.

A cada cuneta un silenci.

Un silenci de paraules, que no un silenci de renous.

Demandar que se ressusciti la vida dels carrers és una reivindicació ecològica, com la del mar, de l'aire o la muntanya.

És una labor dels polítics, per tant una labor d'Ajuntament, el coquerir per al poble una millor qualitat de vida. I la vida d'una comunitat comença pels carrers, perquè és en el carrer on pot haver-hi l'alegria compartida, la comunicació i la convivència.

No crec que els nostres regidors s'hagin plantejat mai aquest problema, i la prova està en que ni les nits de festa major s'ha donat prioritat a la gent sobre les màquines. La placeta de Sa Creu, el carrer del Centre i el carrer de Ciutat, fins a l'Església, han estat cada vespre carretera.

Si no hi ha carreteres per passar les màquines, que se'n facin.

Si no hi ha aparcaments, que se'n facin.

Però que se posi fil a l'agulla per la recuperació dels carrers com a lloc de convivència.

Que pensin els polítics que el poble els jutjarà, passant la rasadora per la mida justa de les millores que hauran conquerit per a ell.

Ni més ni pus.

7 - setembre - 83

H E M F E T A Q U E S T N U M E R O :

Joan Nebot

Mari Germa Melis

Joana Colom

Jaume Fuster

Biel Pérez

M^a. Antònia Nadal

Maria Vives

Pep Terrassa

Ani Muñoz

Joan M. Rosa

Margalida Rexach

Pepeta Bestard

Gori Mateu

Mateu Gili

M. del Carme Fuster

Toni Gili

Els articles publicats en aquesta revista expressen únicament l'opinió dels seus autors.

Bolletí de l'Obra Cultural Balear

Capdepera-Cala Rajada

OCTUBRE 1983

Carrer d'Es Port, 43 - CAPDEPERA

Dipòsit Legal: P.M. 497/80

Imprimeix: Apóstol y Civilizador, Petra.

¿Quin sentit té que es parli tant d'acció social? ¿és lo mateix que Càritas?

A nivell d'Església, durant aquests anys passats, s'ha fet molta feina en qüestió de catequesi. I és molt necessari seguir fent-ne. Tan en lo que es refereix a la catequesi d'adults, a la de joves, com a la d'infants; sense oblidar la catequesi preparatòria dels sagraments que, encara que és un mal menor, degut a les circumstàncies històriques que ens han tocat viure, val la pena seguir fent un esforç per ajudar a descobrir als qui s'acosten a l'església casi només per qüestions burocràtiques o oficials, que esser cristià és molt més que un assumpte de papers o d'apuntar-se.

Repetesc que la catequesi és molt necessària, perquè respon a un dels tres punts clau del ser cristià, emperò, per ventura, havíem oblidat un poc un d'aquests tres punts: El ser cristià és també una força i una exigència d'obertura al món en que vivim i de creació.

Es clar que la utopia del Regne de Déu no la veuren totalment realitzada aquí, però mentrestant podem acostar-nos-hi. Seguir a Jesús és un camí de fraternitat i de solidaritat. I això especialment amb els qui pateixen més les conseqüències d'un sistema injust com el que tenim.

Sens dubte hi ha hagut moments en la història en que el fer Regne de Déu apareixia, en certs llocs, sols com ajuda als pobres i als marginats. I així l'Església era benefactora i els cristians donaven llimosna i feien "caritat", i pentura un es quedava tan panxo i content, sense adonar-se'n de que s'havia solventat, és veritat, un moment d'unes persones, però les causes de la pobresa permaneixien intactes. Tot això es podria resumir amb una paraula: "beneficència". I hem vist que això no és suficient.

El mal, la pobresa, té unes causes; i també s'ha de lluitar per erradicar aquestes causes.

Això no és fàcil per moltes raons i, a vegades, un pot caure en la tentació de creure que és impossible i voler limitar-se a "fer caritat".

La Plaça de l'Església de Cala Rajada és de lo més cosmopolita. Allà hi podeu trobar calarajades que comenten els darrers esdeveniments, turistes que cerquen coses estranyes per admirar o fotografiar, altres amb el mapa estès i desorientats,adius i forans que s'aturen a pregar una estona, dones que van a comprar, uns que comencen les seves aventures deportives i reparteixen pilotades per tot arreu, cans de tota raça que manifesten els seus amors i satisfan les seves necessitats, jovenets que a l'horabaixa s'estimen com mai... Es com la maqueta del poble. Darrerament a aquesta plaça hi ha comparegut un nou tipus de personatge: l'home moreno, amb barba d'un parell de dies, roba esquinçada, espadnyes foradades i una bosseta de plàstic com a patrimoni familiar. Un no gosa atracar-s'hi massa, a vegades et demanen qualque cosa. A migdia o l'horabaixa passa qualcú del poble els se'n du a dinar o sopar. El vespre entren per la porta del saló parroquial i van a dormir. Es que hi ha un grup que es diu d'Acció Social que se'n cuida d'aquesta gent. Hem volgut parlar-ne amb el capellà de Cala Rajada, Tomeu Català.

¿Per què s'ha canviat el nom de Càritas per el d'Acció Social? Per remarcar aquest doble aspecte: La lluita contra les causes i la lluita contra les conseqüències. La força de l'amor del cristià ha d'anar ajudant en cada una de les circumstàncies a trobar les formes concretes d'anar fent Regne de Déu -que és de justícia, fraternitat, solidaritat, de vida-. Jo voldria dir que l'acció que es pugui dur, fruit de l'empenta de l'amor, es pot fer de moltes maneres. És veritat que la Delegació d'Acció Social voldria acollir totes les realitats i, amb certa manera pot parèixer (i de fet s'hi pot caure) que s'institucionalitza l'amor.

¿Com està organitzat?

Jo diria que dins lo que s'anomena Delegació són moltes les coses per respondre a les diverses necessitats. Així es van creant les distintes comissions o grups. A Mallorca la llista és molt llarga; vos diré les que recordi:

DEPARTAMENT d'Estudi i Conscientització.
Justícia i Pau.
Grup Cristià de Drets Humans.
Grup Cristià d'Objectors de Consciència.

DEPARTAMENT d'Animació i Dinamització.
Bolletí de premsa.
Jornades d'Acció Social.
Escola d'Assistents Socials.
Escola de Formació Social.

DEPARTAMENT de Serveis i Obres.
Càritas:
- "Oscar Romero": alberg de joves aturats i sense subsidi.

- Pis "Tramuntana": acolliment mares fadrines i amb conflicte familiar.
- Segretariat Gitano.
- Assistència domiciliària.
- La Sapiència (Col·lectiu de marginats).
- Ca'n Perantoni: Alberg de trans-eünts, aturats i sense subsidi.
- Ca'n Gazà: Comuna teràpia. (Observació i diagnòstic per a marginats socials entre 20 i 30 anys.
- Puig d'Es Bous (Comuna per a vells prematurs i marginats socials).
- Hospital de nit (Per a marginats profunds i desalcoholització).
- Cooperativa Treball-Salut (Teràpia per a marginats).
- Obinso (Re-educació joves delinqüents)
- Institucions Educatives i Rehabilitadores (Infants i adolescents).
- Natzaret
- Minyones.
- El Temple.
- Betlem.
- Pisos "Mansajeros de la Paz".
- Grup Atenció a la Dona.
- Casa de Família.
- Oblates
- Adoratrius.
- Tramuntana.
- Casa acolliment i orientació.
- Grup Atenció Minusvàlids.
- Atur-Vivenda.

Pot parèixer uns monstre, però passa que les necessitats són moltes.

¿I aquí, què es fa?

Fa un any vàrem veure la conveniència de començar. Va venir el Delegat del Bisbe, en Tomeu Bennàsser, a orientar-nos i encoratjar-nos.

Hem començat donant petites passes. Vàrem parlar de quines podrien esser les prioritats d'aquí. A algunes els hem donat resposta. D'altres hem pres consciència del problema.

Concretament, un problema greu que hi, especialment a principis de temporada, és la gent que ve a cercar feina. Han començat a cercar-ne per Palma i, quan arriben aquí, la majoria es troba que els pocs doblers que duien de ca seva ja s'han esfumat. Aquí, aquest any, els hem acollit donant-los lloc per dormir (mai més de tres dies). Hem habilitat una habitació de l'Església de Cala Rajada, però hi fa falta un excusat, una dutxa... Han anat a dinar i sopar a alguns hotels que han fet aquest servici gratuïtament. Si els feia falta els hem donat roba i sabates. I els pagavem el billet de tornada a Palma si era necessari.

Sens dubte, respecte d'aquest problema, el que fèim és un mínim. El treball hauria d'esser més ample. Jo esper que poc a poc...

Un altre problema del que mos vàrem conscientitzar, i al que vàrem intentar respondre, és el de les persones de la tercera edat. De distinta manera, respectant la idiosincràsia de cada grup, es va ajudar a que es creassin els grups de tercera edat; primer a Cala Rajada i després a Capdepera.

També hem cuidat les ajudes esporàdiques a persones o famílies que ho necessitaven. Ja sigui cercant casa a on poder viure (ara que dic això voldria recordar que aquest és un dels grans problemes que tenim), ja sigui amb menjar, vestits, viatges, etc.

Es clar que tot això suposa només un començar a caminar. El camí és llarg, però crec que caminant l'anirem descobrint i fent. Per exemple, una cosa que ens preocupa molt és la delinqüència juvenil; i, dins això, especialment les circumstàncies que la fan possible (pre-adolescents).

materials per a la nostra història

PEP TERRASSA

ELS PASTORS EVANGÈLICS GABELLINS

El Concili Vaticà I assenyala el moment (any 1870) en que l'Església Catòlica a nivell europeu anirà recobrant vitalitat fins al punt de que creu possible recuperar bona part de la influència perduda entre la classe treballadora.

A Mallorca, a l'Església Catòlica no li és gaire mal de fer el recuperar-se. Les desaparegudes ordes religioses (franciscans, teatins,...) s'organitzen de bell nou i recuperen els convents (per exemple, el d'Artà es recuperat pels franciscans). Apareixen noves ordes que creixen ràpidament i encaminen els seus esforços, la seva activitat en tres direccions: l'ensenyança, la sanitat i el treball missioner.

Dos exemples. La Congregació de les Filles de la Misericòrdia, monges franciscanes, va esser fundada en el poble de Pina l'any 1856 amb la missió d'ensenyar al jovent i assistir els malalts. Entre 1856 i 1893 se fundaren just a Mallorca 34 convents.

La Congregació de Sant Alfons, els frares ligorins que feren escola en el Col.legi, té el seu origen l'any 1866 i neix amb la finalitat de donar una educació religiosa.

Tot aquest ambient, propici per a una vivència religiosa, es aprofitat a Capdepera entre els anys 1879 i 1888 per la Comunitat Evangèlica. L'any 1886 tenim en el poble una capella en el carrer de Sant Pere on el pastor és D. Bartomeu Alou. Reunions d'Evangelització a la casa nº 10 del Carrer de Palma i a la casa nº 5 del Carrer d'Es Pou. A la casa del Carrer de Sant Pere D. Bartomeu fa escola a nins i D^a. Isabel Olec a nines. Els vespres fan escola a adults.

Vegem també les capelles evangèliques que hi havia obertes a Mallorca:

- A Palma dues: Una a la barriada de Santa Catalina i l'altre en el Coll d'En Rabassa.

- A Inca, una.
- Una a Campos, on el pastor és En Xerafi Nebot, de Capdepera.
- Una a Artà, duita per D. Joan Castell en col.laboració amb D. Bartomeu Alou.
- Una a Pollença, on l'encarregat és un matrimoni gabellí.

Cal afegir que un altre gabellí, Antoni Sanxo Gili, a finals de 1880, va anar a estudiar en el Seminari Evangèlic per a estudis teològics de Barcelona. Anys després obrirà una missió en el poble de Rubí (Barcelona).

Normalment al mateix temps que s'obri una capella, s'obri una escola.

L'any 1886 és tal vegada el moment en que l'activitat evangèlica a Mallorca està més estesa. Les dades estan tretes de la revista "El Cristiano"; era la revista oficial que, a nivell nacional, encoratjava el moviment evangèlic; mostrava una gran confiança en la possibilitat d'evangelitzar l'Estat Espanyol.

Amb pocs anys es desenganyaren. A Mallorca l'any 1897 ja casi no quedava res en els pobles. Les autoritats o el poble incult acabaren, la majoria de vegades pel camí de la violència, amb aquelles petites comunitats locals.

PEP TERRASSA

L'AMO EN JOAN "COLL", Joan Sancho Alzamora (1879-1956)

CAPITOL XI

L'edifici que parla més clar i que diu moltes coses és l'Església del Castell, dedicada a la Mare de Déu de l'Esperança. Aquesta església és tota una història, més de la mitat de la nostra; la seva construcció demostra una sèrie de sacrificis, revela una gran fe i és producte d'una gran esperança.

A tots els pobles que jo he vist, tant si són grans com petits, l'església sol tenir una sola nau i, en el parèixer, quan les començaren ja tenien una idea o un pla de com havia d'esser el nou edifici, perquè pareix que del començament fins a l'acabament segueixen un mateix estil. Aquesta nostra no, al menys té tres tongades, totes amb gust diferent, de modo que se feia a mida de les necessitats i tant com augmentava la població.

La part més antiga és el tros que hi ha entre el portal i el primer arc. Aquest bocí se conserva en lo primitiu estat, amb l'altar i la sagristia en el costat dret quan entram, això indica que estava de través. Aquest bocí d'edifici és el més antic, té moltíssims d'anys. Quantes coses podria contar! Quantes misèries degué presenciar! ¿Quants en degué voure batiar per desaparèixer després cap a la terra

de moros per no tornar mai més i patir allà d'allà les penes del cautiveri els homos i les deshonestedat de l'harem les dones? Supòs que molts.

Lo que comprèn entre el primer arc i els escalons del presbiteri se va fer amb una altra vegada; aquest tros encara està tot dins el recinte emmurallat i també és molt antic; regularment sia fet del setgle setzè.

El tros de més endins, o sia, el presbiteri i el creuer de son endret, és lo més modern. I tot això comprès ja està fora de la murada, lo que indica que quan ho feren les incursions dels moros ja no eren tan freqüents. Aquesta part d'església té la data de l'any 1703 de manera que és bastant moderna; en aquest temps ja hi havia bastantes cases fora del Castell.

Aquesta església va esser la parròquia fins que l'actual va estar acabada, a la primera mitat del segle passat; allà anaven a missa i allà se feien totes les cerimònies eclesiàstiques. Dins ella hi enterraren els morts, fins que vengué una disposició del govern de que havien de fer cementeris, i junt a ella el feren. Hi enterraren fins a principis del segle denou; amb una paraula, aquest edifici va ser el bres del nostre poble.

Los "Verdes", duendes y cocos de la política

Si en España un partido político se denominase "verde", su imagen pública sufriría por los equívocos a que da lugar el calificativo. Sin embargo en la República Federal Alemana hay un grupo político que lleva ese nombre sin provocar hilaridades o guiños de complicidad. Y no se trata de un montón de cachondos o chistosos, partidarios de la pornografía o del amor libre, ni tampoco de un club de usureros chala-dos por los billetes de banco. No,

los "verdes" (Grünen) son simplemente una formación política de afiliación heterogénea con predominio de intereses ecologistas y pacifistas que comenzó a tomar cuerpo en el año 1980 (Congreso de Saarbrücken). Muy informales en gestos, hábito y porte externo, nada conformistas en sus actitudes y comportamientos, no caben los "verdes" dentro del esquema de los partidos al uso, establecidos o de corte tradicional.

(segueix a l'altra pàgina)

(ve de la página anterior)

En el movimiento verde se aglutinan ex socialistas, marxistas-materialistas, comunistas otrora heterodoxos, maricas, antinucleares, pacifistas radicales, ocupantes (ilegales) de casas, fundamentalistas que quieren superar el sistema industrialista, ecologistas, ex liberales de izquierda, feministas, oscuros ciudadanos de a pié y vecinos de barrios marginales. El enganche estructural de gente tan variopinta se hace en el barrio o en el municipio y partido judicial. Más suelta es la estructura a escala regional o federal, aunque cuentan también con órganos-techo a esos niveles (con rotación bianual de funciones en los cargos de responsabilidad directiva) y hayan celebrado ya varios congresos de federación.

El electorado de los "verdes" se recluta predominantemente entre la juventud, "su capital inicial", los estudiantes, las mujeres emancipadas, los intelectuales, los votantes que se desprenden de la izquierda habiendo sido sus electores tradicionales, los ciudadanos con avanzada conciencia medioambientista y aquellos que están directamente confrontados con realidades nucleares, por ejemplo las comunas próximas a una central atómica. ¿Que por qué han optado por ese nombre y por ese color? Creo que por mero convencionalismo semiótico. En él asocian simbólicamente la realidad natural del entorno centroeuropeo con aspectos temáticos de su programa. No tiene, pues, mayor relevancia ni valor que la asociación del color negro con fuerzas conservadoras o la del color rojo con fuerzas progresistas.

Un partido anti-partido (Kelly)

A pesar de la aparente anarquía organizativa (les falta consolidación estructural, tienen fobia a un funcionario liberado intrapartido y se hallan divididos en corrientes) les "verdes" se han convertido en la tercera fuerza política de la RFA detrás de los democristianos (CDU/CSU) y socialdemócratas (SPD) arrebatándoles el puesto a los liberales (FPD). A diferencia de éstos, no son dados al compromiso o consenso con los otros partidos, más grandes, con el sólo objeto de llegar a acotarse

su parcelita de poder dentro de gobiernos de coalición, que les traerían un par de ministros.

Se consideran como una oposición permanente, justiciera, agitadora de la conciencia colectiva y moralista/utópica a la que interesa más la calle que el parlamento. Con los votos recogidos y su puñado de diputados han impedido la formación de mayorías de gobierno en los "Länder" de Hamburgo y Hessen, aún estando en disposición de decidir quién y cómo iban a ser gobernadas esas regiones, si hubieran negociado una coalición como hasta ahora hacían los liberales. La tozudez o consecuencia con su programa y estrategia de acción les ha valido las más insólitas reprimendas por parte de los políticos "asentados" que les han llamado fascistas, anarquistas y los más inverosímiles epítetos. Los verdes se han convertido un poco en "duendes" de la escena política de la RFA, cocos de su sistema político.

La acusación más frecuente que se les hace es la de que quieren hacer de la RFA un país ingobernable, de que quieren manipular el poder sin ensuciarse las manos con las acciones y decisiones que conlleva el poder. Y lo más curioso y lo que muchos ciudadanos lamentan es que con los votos se atraen (procedentes de un electorado arrastrable, esencialmente de izquierda) debilitan a los socialistas, más cercanos a ellos por programas, lenguaje y talante, y fortalecen a los conservadores (que tienen unos parroquianos inamovibles en cuestión de voto). Como es lógico la mezcla de "verdes" y "negros" es políticamente, hoy por hoy, muy difícil, por no decir imposible. Más fácil y realizable sería una mezcla de "verdes" y "rojos", una coalición de fuerzas a la izquierda de la democracia cristiana. Un proyecto con el que se dice que juega Willy Brandt.

Petra Kelly, conocida figura y portavoz de los "Verdes" hasta el congreso de Hagen, explicaba en el semanario "DER SPIEGEL" la obtención a las alianzas con otros partidos en razón de la pérdida de esencias que comporta: "Si nosotros empezamos un día a enviar ministros a Bonn, ya no seremos los Verdes en cuya formación yo trabajé... El Parlamento no es nuestro objetivo

final sino parte de una estrategia. Es para nosotros un lugar similar al mercado, la obra o la fábrica, es decir, un lugar donde podemos recibir informaciones y a donde podemos llevarlas". Lo decisivo, pues, para los "Verdes" son las bases, el pueblo. Con él quieren llevar a cabo una oposición extraparlamentaria mediante manifestaciones y protestas callejeras pacíficas para detener la construcción y funcionamiento de plantas nucleares, para frenar la carrera armamentista, para construir ambulancias en lugar de tanques, para acabar con la explotación del tercer mundo y para llegar a una igualdad efectiva de la mujer con el hombre.

Los "Verdes" y los socialdemócratas del SPD.

Muchos socialdemócratas de la RFA siguen con atención la sinuosa trayectoria política de los verdes en razón del potencial electoral que representan. Uno de ellos es el jefe del SPD, Brandt. Incluso el jefe del grupo parlamentario socialista Jochen Vogel, mostraría mayor disposición al entendimiento que el ex-canciller Schmidt, declarado adversario de la formación verde. Desaparecido el gobierno Schmidt y con el SPD en la oposición es más fácil el diálogo entre los dos grupos. Dentro del SPD habría incluso un grupo de personalidades que buscarían la integración, consigna lanzada en el entorno directivo de Brandt y recogida por Vogel, acostumbrado a los "Verdes" de la Cámara de Diputados de Berlín Occidental ("Hay que tener paciencia con ellos", Vogel). Además, dentro del partido socialista se está operando aparentemente un desplazamiento de las posiciones moderadas encarnadas por el ex-canciller Schmidt a posiciones más a la izquierda, más radicalmente progresistas, como las unidas a los nombres de Glotz, Eppler o Lafontaine, más jóvenes y más dispuestos a asimilar lo positivo del programa verde.

Los "Verdes", por su lado, se encuentran en la misma situación de ambigüedad e indefinición frente al SPD. También ellos siguen con atención, en principio, las primeras evoluciones socialistas en la oposición. Además han constatado que su agitación y presiones sociales de años pasados han calado en muchas agrupaciones socialistas, sacándolas de un cierto letargo y rutina en la praxis política.

Pero por ahora los "Verdes" siguen negándose al compromiso basados en un argumento confirmado por los hechos: cada voto que cae en las urnas a favor de los políticos verdes es un tirón que arrastra a los socialistas a terrenos cercanos a aquel grupo bajo la forma de aceptación de tesis ecologistas. Si, por el contrario, los "Verdes" aconsejaran a sus seguidores y simpatizantes que voten socialista, este partido, con mayor respaldo numérico de votos, olvidaría y despreciaría aquellas tesis.

Ante esta disyuntiva -alianza o competencia- los verdes siguen indecisos. No deja de resultar paradójica esta táctica, si se tiene en cuenta que los militantes verdes con responsabilidad pública en concejos municipales o en asambleas regionales siguen una estrategia política de fuerte colorido socialdemócrata. La relación, pues, entre socialdemócratas y "Verdes" es una relación de amor/odio. En esta etapa estamos a la expectativa de que la hegeliana antítesis devenga síntesis aunadora de contrarios.

Para llegar a esta plataforma los "Verdes" tendrán que madurar aún bastante, apearse de muchas utopías, conyugar a ideologistas y pragmáticos y completar la parcialidad de sus programas, ya que la "res publica" es mucho más vasta que el solo medio-ambiente, el pacifismo o el desempleo. Por ahora les sobra teoría y les falta praxis. De la metamorfosis (o desarrollo normal) que se les avecina saldrá un movimiento verde diferente; sea en forma de partido político clásico, sea en forma de grupo testimonial. En este último caso, más reducido y también más radicalizado.

JOSE LUIS MARTIN CARDABA
Diplomado en Relaciones Internacionales

MONÒLEG AMB L'ESTEL DE L'AUBA

A vegades me pregunt si eres real, estel, o eres solament una creació de la meua fantasia per afollar el mutisme i crivellar la covardia, com un esvoranc alliberador per on escapar-me d'aquella dura realitat que m'enxi-crava i que no me sentia capaç de llançar-me-la a l'esquena.

¿Què hauria estat de mi sense la fantasia de creure amb el teu miracle?

¿Era una fantasia? estel.

No ho sé.

Però sí sé que fou un miracle.

Dialogàvem plegats.

Bé, més que un diàleg era una monòleg.

Sempre parlava jo.

Tu callaves.

Des del teu penjoll, immutable i constant, inalterable i serè, ¿què m'havies de dir?

Però m'estimaves, ¿veritat, estel?

A les nits silents i asserenades, quan, vençuda la por, me dormia, tu et repenjaves al meu finestró, per vetllar el meu son.

¿Qui m'havia de vetllar, estel, si no me vetlaves tu?

Dins la meua orfanat imposada, rera aquella sacsada que traspassava tot dolor, tu eres el meu singló de consol.

Un ramell de llum per creure que era possible l'esperança.

Un brot d'espurnes que me feia albirar tot el valor de l'oblit i, el que era més aconhortador, la capacitat de perdonar.

La guerra havia depreciat tots els valors humans, però el teu parpelleig lluminós, estel, em feia entrellucar la recuperació.

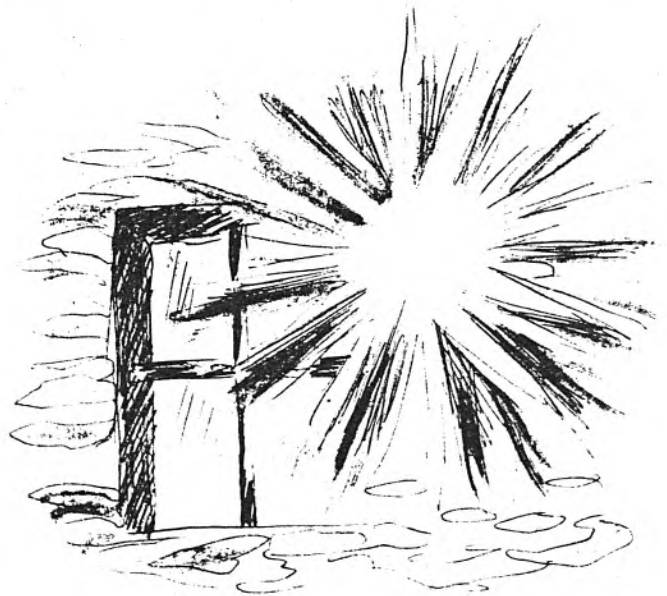
Fores ferm en el consol i fidel al meu orfanatge.

Fores com el germà gran, que mai he tengut.

Fores com l'amic afectuós, amable i gentil, extraordinàriament encaixat al meu desig de germanor, que tampoc mai he tengut.

Dins la nuvolada, grisa i paorosa, tu fores l'esvoranc prodigiós, per on guaitava la llum d'un averany més lúcida.

Acabada la guerra esdevengué la pau.

Una pau pitjor que la guerra.

Una pau amb pistoles.

Afusellaments.

Repressions de tota casta.

Llibertat amb reixats.

Justícia amb cucales.

Mordasses i grillons.

I fam, molta fam.

Fam de totes les fams.

I silenci. Tot s'havia tornat silenci.

Un silenci de idees. Un silenci de sentiments.

Un silenci de rencors. Un silenci de paraules.

Un silenci d'odis, un silenci de perdons.

Un silenci de pors.

De tot sols quedava el batec, latent, amagat, mut. Covant.

I tu, estel, sobre totes les contradiccions, sobre tots els dubtes, sobre totes les covardies, sobre totes les pors, passaves amb l'eloqüència del teu silenci, escampant llampecs de consol, transparents, profetitzant un millor esdevenidor.

Avui, altra vegada, després de molts d'anys, desbocant els cavalls de la meva fantasia creadora, vull recrear-me en el miracle i pensar que, al meu reclam, tornaràs a penjar-te al meu finestró, Estel de l'aurora.

I és que avui me torn a sentir orfe.

Un orfandat diferent, menys material.

Una orfandat de idees, de sentiments, de batecs per viure, d'alliberaments...

I els meus crits es perden dins un desert poblat de multituds, que soterran totes les virtuts humanes sota una llosa de doblers, entossudits amb un silenci encobridor de fets boirosos i mestegats, un silenci de complicitat.

I tu saps, estel, que hi ha tot un diccionari ple de paraules per la llibertat.

Paraules per la convivència.

Paraules per la ciutadania.

Paraules per la germanor.

Paraules per l'humanisme.

Però les forces tel·lúriques del mal, sempre aduladores, afalagant sense aturador, encensant i enardint, amb l'encís d'un dubtós benestar, amb l'embuix d'una fals progrés, amb endergues i embolics, ponderant les excel·lències òptimes del consumisme, emprant una publicitat tan engrescadora com sofisticada, estan enlluernant l'home, mutilant el seu vocabulari, escatint-lo de les paraules nobles, de les paraules virtuoses...

A l'home solament li queden les paraules maleïdes, amarades d'agressivitat, adobades de violència, prostituïdes pels doblers, entrelligades d'avidesa, assaonades de cobdícia, alliçonades per l'antagonisme, l'animadversió i la malvolença, confitades per l'avarícia, acotxades per la luxúria...

Paraules i paraules per la soledat.

Paraules per l'aïllament.

Per la buidor.

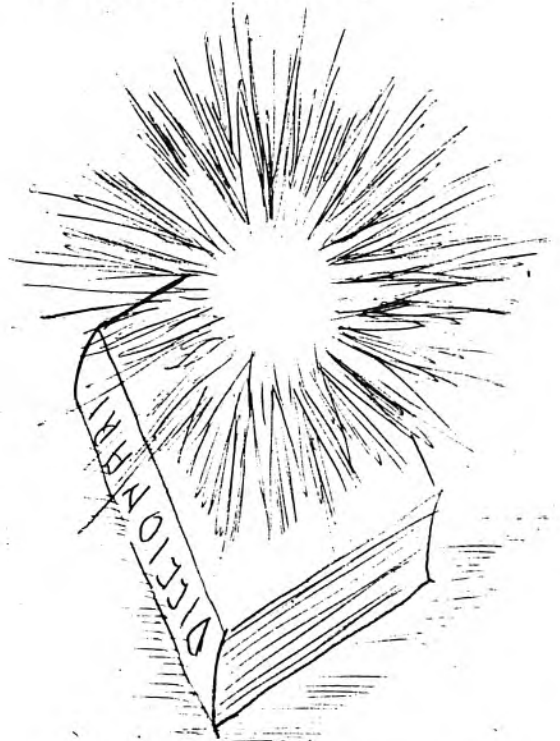
Fel cinisme.

Paraules per l'anihilament de l'home com ésser col·lectiu.

Paraules per l'atomització de la comunitat.

Paraules pel silenci.

Paraules per la mort.

¿Comprends, ara, la meva orfandat, estel?

Necessit omplir d'esvorancs la nuvolada.

Necessit el miracle del teu ramell de llum.

Necessit el teu singló de consol.

Necessit que el meu crit trobi ressons més enllà de l'horitzó.

(segueix a l'altra pàgina)

(ve de la pàgina anterior)

Necessit creure que altra vegada serà possible l'esperança.

Que altra vegada la gent, la nostra gent, assolirà la tasca de les paraules bones, per omplir el silenci de significats, per dur-los a la fita de l'humanisme.

Necessit esvalotar la mar per anegar els absurds d'aquesta societat inconseqüent, pletòrica de disbarats, dominada pels poders econòmics.

Necessit creure que el teu ramell de llum, estel, alliberarà el seny de la captivitat de la butxaca.

Necessit tornar a tenir fe en l'home i en la seva història.

Necessit rompre la línia recta de les dreceres i les presses, perquè

l'home torni a trobar la curvatura que el durà als seus començaments, a les seves arrels, a retrobar-se a ell mateix com ésser familiar, col·lectiu, cívic, humà i lliure; sobre tot lliure, sense ésser dirigit, manuclejat, utilitzat ni alienat per les forces cobdicioses del poder que donen els doblers.

Necessit del teu miracle, estel, per tornar a creure en la multiplicació de les relacions afectives, per tornar a creure en la convivència en pau, en el valor de la contricció i en la capacitat de perdó.

Necessit viure, estel, i veure riure la gent, a tota la gent, sense partions ni paranys, sense opressors ni oprimits, sense marginacions...

Necessit, estel, que tots poguessim viure sense doblers.

JOAN RAI

Per la pau, ara

GORI MATEU

LES PADRINETES

M'agraden molt les padrinetes. Les padrinetes simpàtiques, gracioses, una miqueta ajupides, amb un somriure agradós dibuixat als seus llavis i que sempre reparteixen amor. I què ho són de maques les nostres padrinetes!

Les estim molt: assegudes, amb les mans recolzades damunt la falda, fent llata o ganxet, mirant amb ulls lluents al seu entorn, esperant delitosa-ment el bes carinyós dels seus nets o la visita dels amics o l'escomesa dels veïns. Sempre esperant...

Les he vistes abocant tendresa als infants, o explicant rondalles als seus nets o donant generosament consells als més majorets. Sempre estan a punt per donar una mà, dir una paraula de consol, pelar una patata o cosir un esqueix.

Elles saben moltes coses: enllestir saboroses receptes de cuina, mesclar infusions d'herbes que ho curen tot, dir contarelles que no estan escrites a cap llibre o fer un punt mallorquí que casi ja no es veu per enlloc.

Rossegant els peus culegen un poc per tot, saben llegir damunt cada

cosa el missatge amagat de històries entranyables, tenen els seus calaixos plens de records: unes fotos esblanqueïdes, un llibret gastat i amb les fulles enfosquides pel temps, uns botonets d'or que altre temps endiumenjaven el seu gipó.

M'agraden molt les padrinetes, maques de tot, que saben viure amb elegància la seva vellesa. La seva cara florida o les seves mans ruades o el seu cosset ajupit m'estan diguent un missatge de tendresa que jamai ens cansa.

Crec que jamai pot haver-hi una festa familiar sense la presència acollidora d'una padrineta. Faltaria el batec de l'experiència. M'nacaria el necessari contrapés d'una joventut que va massa depressa i no dona temps a pensar, a estimar de debò.

Vull pensar que les nostres padrinetes estan aquí, a la nostra contrada, plenes d'amor i de respecte, afalagades pels seus i tractades amb devoció per tothom.

Pens que un poble que no estima els seus vells difícilment farà un futur positiu per als seus infants.

Gregori Mateu Estarelles

MN. GUILLEM CABANES

Segon Beneficiat Reial de Capdepera
(1341-1352)

Entre altres capellanies o beneficis que fundà el Rei En Sanxo de Mallorca hi ha que assenyalar la capellania o lloc presbiteral instituit a l'Oratori públic del Castell de la nova població de Capdepera, amb la dotació de devuit lliures rendals de moneda de Mallorca que es pagaran, cada any, de la Reial Hisenda.

El posseïdor d'aquesta capellania tindrà obligació de celebrar missa i els altres oficis divins, tots els diumenges i dies de festa de precepte.

La capellania de Capdepera restà instituïda, dia set de juliol de l'any 1323.

El primer beneficiat fou Mn. Bartomeu Vanrell, natural de Campos, al qual va succeir Mn. Guillem Cabanes, del qual ens ocuparem en aquest article.

Mn. Guillem Cabanes, originari de la diòcesi d'Elna, ciutat molt antiga del Rosselló, ja apareix com a servent la capella del Castell, l'any 1341, cobrant des d'aquesta data les devuit lliures anuals.

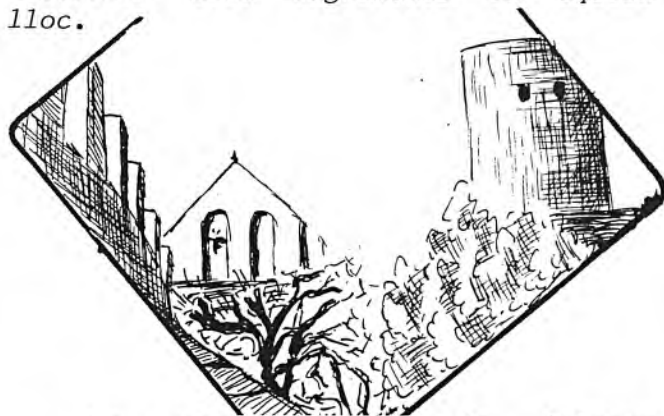
L'any 1343, dia 16 de febrer, els Procuradors Reials manaven a G. Aguilar i Mateu Alexandrí de part del Senyor Rei que dels drets del monedatge (dret que pagaven els cap de casa) paguin a Mn. Guillem Cabanes, beneficiat en la Capella del Cap de la Pera, tres lliures de maneda reial de Mallorca menuts, en paga del que li es degut per mó del benefici.

Semblantment apareix el pagament de l'any 1344 "an G Cabanes prevere lo qual canta ala capella al Cap dla pa p lo dit" seu benefici per un any devuit lliures.

L'any 1345, no s'havien pagades encara algunes quantitats al beneficiat Cabanes, després de la presa del Regne de Mallorca pel Rei En Pere d'Aragó. Així, dia 6 de juny d'aquest any, el mateix Rei mana als Procuradors Reials que li paguin tot allò que li es degut, des del temps en què entrà dins la Ciutat de Mallorca i d'ara endavant, com és costum.

Aquest beneficiat quedaria encarregat d'administrar els sacraments a Capdepera, durant el temps de la pesta de l'any 1348 i, per altra banda, de rebre les darreres voluntats dels qui feien testament.

Per això, l'any següent 1349, el Governador de Mallorca manà que es pagui plena i íntegrament tot allò que havia estat tatxat, pels jurats i pel lloctinent de vicari, a Mn. Guillem Cabanes, beneficiat de l'església de Sant Joan de Capdepera, pel temps en què va quedar encarregat de l'administració dels sacraments en aquell lloc.

La permanència de Mn. Cabanes al Castell arrelà profundament. L'any 1350, Joana, esposa deixada de Bernat Argilaga, a causa dels agradables serveis que Mn. Guillem Cabanes li ha donat, li entrega, perpetuament, unes cases amb corral que té dins el Castell de Capdepera, afrontades amb la murada del Castell, amb carrera pública, amb les cases de Jaume Crespí i de Jaume Solà. Igualment li dóna una peça de terra, anomenada Lo Pinar, enrevoltada amb l'honor de Bartomeu Gilabert, amb camí reial, amb la possessió de Berenguer Peratge i de Bernat Crespí i amb la possessió dels Hereus de Folquet Pallares. També li concedeix una altra peça de terra, en part plantada de vinya, en el lloc de Capdepera que pega, per dues parts, amb l'honor de Guillem Aguiló, per una altra banda, amb l'honor de Guillem Peratge i, per altra, amb l'honor d'Antoni Pallares.

Mn. Guillem Cabanes presentà la dimissió del seu càrrec, dia 15 de setembre de l'any 1352 i dia 8 de maig de l'any següent, 1353, era confirmat com a Beneficiat Reial, a l'església de Santa Creu de Ciutat.

Antoni Gili

- No dir que, enguany, l'Escolar hà reunit una plantilla excel.lent, seria tancar els ulls a la realitat.

- La qualitat del futbol que practica l'equip local es pròpia de categories superiors.

- "Cos que vols, cos que desitges" li podríem aplicar a n'En Pedro Rios.

- "Así cualquiera", que diria un castellà.

- Lo que fa falta és que tots aquests medis tenguin una correspondència amb un ascens final.

- I és que, enguany, ningú es conforma amb jugar la Lligueta d'ascens.

- No. Enguany s'ha de pujar. Diuen.

- Però per això s'ha de comptar amb una sèrie de factors ben importants.

- El primer és que hi ha altres equips que pensen lo mateix. Equips que, per tal de pujar, no planyen ni les coces ni les mambelletes, si importa.

- Un altre factor és el de la sort. No sempre guanya el qui juga millor. L'exemple el tenim en els dos partits perduts amb el Cultural i el Recreatiu La Victòria, que per mèrits s'havien d'haver guanyat.

- Un tercer factor, i molt important, és el dels àrbitres. Pensau que si a Primera Divisió veim desastres cada diumenge, a Regional els disbarats estan sempre a l'ordre del dia. Independentment de la bona voluntat que no dubtam que hi posen.

- Lo guapo de tot això és que hi quatre jugadors - en Tolo Riutort, en Pep Roig, en Bernat Martí i en Joan Serra - que cada diumenge mos donen la raó de seguir confiant en la cantera.

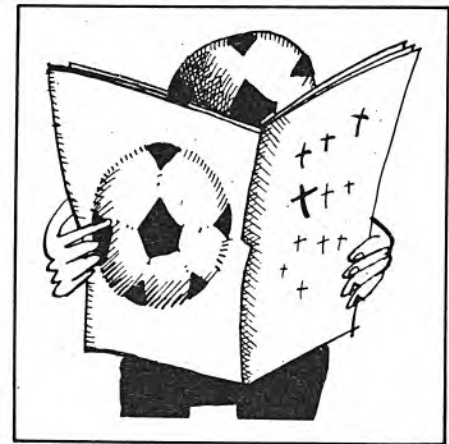
- Parlant de la cantera, aquest mes no podem oblidar un jugador: En Miquel Angel Flaquer.

- Després d'uns anys de lluitar afanyosament per fer-se amb la titularitat, després de menjar molt de banquet, després de patir la incomprensió de directius, entrenadors i aficionats, a la fí li havia arribada l'oportunitat de demostrar les seves qualitats.

- En Pedro Rios comptava amb en Miquel Angel, gairebé cada diumenge.

- Idò, enguany, quan les coses li anaven de lo millor, En Miquel Angel se n'ha agut d'anar a estudiar a Barcelona.

- Una llàstima. I no per ell que, amb tota seguretat, ha pres una decisió que li convenia de cara al futur. La llàstima és pel futbol local que, de moment, perd un dels més caracteritzats exemples d'entrega i punt d'honor.

- Seguint amb el futbol, no podem passar per alt el mal gust que, una vegada més, ha exhibit la revista "Bellpuig" d'Artà en un número recent i concretament a la secció "Visto desde el matadero".

- En una frase del més grosser estil que caracteritza la dita secció, es deia, més o manco: "Desde que el Escolar ha ampliado el campo, qué pequeños se han quedado sus jugadores!"

- Davant això sols hi cabien dues posicions: O ignorar les grosseries de "Bellpuig", o bé donar a conèixer als nostres lectors la manca d'estil i d'ètica d'una revista que fa com els d'aquell poble que sols veuen el gep dels altres i no veuen el seu.

- Si "Bellpuig" vol entrar en polèmiques, s'han equivocat de cap a peus. Que no comptin amb noltros. Si per a omplir pàgines o per vendre números necessiten recórrer a mètodes de tan aml gust, allà ells. Noltros tenim un bon quefer amb lo nostro. I, com ja diguérem en una ocasió anterior, a noltros l'Artà no mos dona cap maldecap. Ni un.

- De fet, no ofén qui vol, sinó qui pot.